

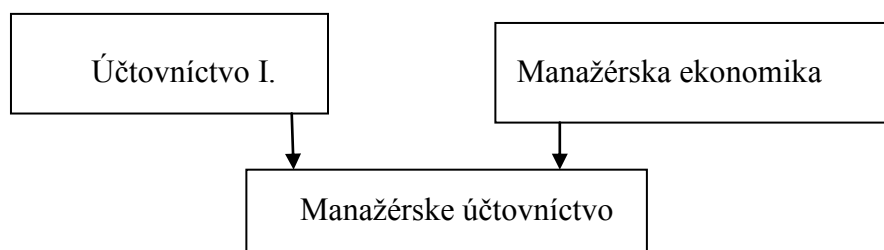
MANAŽÉRSKE ÚČTOVNÍCTVO

(skúška číslo 9)

Cieľ predmetu

Zoznámiť sa s cieľom, obsahom a štruktúrou manažérskeho účtovníctva, klasifikovať rôzne typy nákladov a výnosov, používať kalkulačné vzorce a kalkuláciu fixných a variabilných nákladov, spracovať a využívať rôzne typy rozpočtov, spracovať a využívať kalkuláciu štandardných nákladov a stanoviť odchýlky, riešiť rozhodovacie úlohy založené na informáciách manažérskeho účtovníctva.

Nadväznosť predmetu MANAŽÉRSKE ÚČTOVNÍCTVO na ostatné predmety

SYLABUS

1. MANAŽÉRSKE ÚČTOVNÍCTVO: POJEM, CIEĽ, OBSAH A ŠTRUKTÚRA

(PR)

- 1.1. Užívateľská štruktúra účtovných informácií
- 1.2. Manažérske účtovníctvo
 - 1.2.1. Nákladové účtovníctvo
 - 1.2.2. Účtovníctvo na rozhodovanie
- 1.3. Controlling
- 1.4. Vzťah manažérskeho účtovníctva a controllingu
- 1.5. Duálny vzťah finančného a manažérskeho účtovníctva

2. ZÁKLADNÉ POJMY A KRITÉRIÁ MANAŽÉRSKEHO ÚČTOVNÍCTVA (PR)

- 2.1. Náklady – základný pojem manažérskeho účtovníctva
- 2.2. Vymedzenie pojmu nákladov
- 2.3. Časová dimenzia nákladov manažérskeho účtovníctva
- 2.4. Náklady a základné kategórie ekonomického riadenia podniku
 - 2.4.1. Hospodárnosť
 - 2.4.2. Ekonomická účinnosť
 - 2.4.3. Ekonomická efektívnosť
 - 2.4.4. Náklad a výdaj – výnos a príjem
 - 2.4.5. Peňažné toky
 - 2.4.6. Solventnosť

- 2.4.7. Likvidita
- 2.4.8. Štruktúra vlastného a cudzieho kapitálu
- 2.5. Spôsob vyjadrenia a ocenenia nákladov v manažérskom účtovníctve
 - 2.5.1. Finančné poňatie nákladov
 - 2.5.2. Hodnotové poňatie nákladov
 - 2.5.3. Ekonomické poňatie nákladov

3. ČLENENIE NÁKLADOV

(ZN)

- 3.1. Význam a štruktúra členenia nákladov
- 3.2. Druhovú členenie nákladov
- 3.3. Účelové členenie nákladov
 - 3.3.1. Náklady technologické a náklady na obsluhu riadenia
 - 3.3.2. Náklady jednotkové a režijné
- 3.4. Členenie nákladov podľa zodpovednosti za ich vznik
 - 3.4.1. Zodpovednostné stredisko
 - 3.4.2. Druhotné (interné) náklady
- 3.5. Kalkulačné členenie nákladov
 - 3.5.1. Priame a nepriame náklady
- 3.6. Členenie nákladov z hľadiska potrieb rozhodovania
 - 3.6.1. Členenie nákladov podľa závislosti na objeme výkonov
 - 3.6.2. Variabilné náklady
 - 3.6.3. Fixné náklady
 - 3.6.4. Využitie informácií o fixných a variabilných nákladoch v praxi
 - 3.6.5. Relevantné a irelevantné náklady, rozdielové náklady
 - 3.6.6. Príležitostné náklady
 - 3.6.7. Náklady viazané na rozhodnutia

4. ZOBRAZENIE NÁKLADOV, VÝNOSOV A ZISKU V ÚČTOVNÍCTVE

(ZN)

- 4.1. Obsah a štruktúra manažérskeho účtovníctva
- 4.2. Výkonovo a zodpovednostne orientované manažérske účtovníctvo
 - 4.2.1. Požiadavky na výkonovo orientované manažérske účtovníctvo
 - 4.2.2. Požiadavky na zodpovednostne orientované manažérske účtovníctvo
- 4.3. Odlišnosti v sledovaní nákladov podľa miesta vzniku a zodpovednosti
- 4.4. Voľba primárnej orientácie manažérskeho účtovníctva
- 4.5. Vzťah manažérskeho účtovníctva k finančnému a daňovému účtovníctvu
 - 4.5.1. Vzťah finančného a daňového účtovníctva
 - 4.5.2. Vzťah finančného a manažérskeho účtovníctva
 - 4.5.3. Dvojokruhová organizácia účtovníctva
 - 4.5.4. Jednookruhová organizácia účtovníctva
- 4.6. Kombinácia jednookruhovej a dvojokruhovej organizácie

5. METODICKÉ OTÁZKY VYUŽITIA KALKULÁCIE V RIADENÍ PO LÍNII VÝKONOV **(ZN)**

- 5.1. Vymedzenie základných kalkulačných pojmov
 - 5.1.1. Kalkulácia a jej metóda
 - 5.1.2. Predmet kalkulácie
- 5.2. Priradovanie nákladov predmetu kalkulácie
 - 5.2.1. Ako priradovať náklady predmetu kalkulácie
 - 5.2.2. Prečo sa priradujú náklady kalkulačnej jednotky
 - 5.2.3. Alokácia nákladov
 - 5.2.4. Ciele alokácie
 - 5.2.5. Princípy alokácie
 - 5.2.6. Alokačná fáza
 - 5.2.7. Súvahová základňa
 - 5.2.8. Závery pre prax
- 5.3. Štruktúra nákladov v kalkulácii
- 5.4. Štruktúra kalkulačných vzorcov orientovaných na potreby manažérskeho riadenia
 - 5.4.1. Retrográdny kalkulačný vzorec
 - 5.4.2. Kalkulačný vzorec
 - 5.4.3. Dynamická kalkulácia
 - 5.4.4. Kalkulácia so stupňovitým rozvrstvením fixných nákladov
 - 5.4.5. Kalkulácia relevantných nákladov

6. KALKULÁCIA FIXNÝCH A VARIABILNÝCH NÁKLADOV **(KZ)**

- 6.1. Možnosti využitia kalkulácie fixných nákladov
- 6.2. Všeobecné východiská kalkulácie variabilných nákladov
- 6.3. Vzťah kalkulácie variabilných nákladov k podnikovému zisku
- 6.4. Vzťah kalkulácie variabilných nákladov k riadeniu hospodárnosti
- 6.5. Podmienky a predpoklady využitia kalkulácie variabilných nákladov
 - 6.5.1. Obmedzenie kalkulácie variabilných nákladov
 - 6.5.2. Domnelé obmedzenia kalkulácie variabilných nákladov
 - 6.5.3. Prednosti kalkulácie variabilných nákladov

7. ŠPECIFIKÁ KALKULÁCIE S PRIRAĐOVANÍM NÁKLADOV AKTIVITÁM **(ZN)**

- 7.1. Príčiny rozvoja novej metódy riadenia nákladov
- 7.2. Všeobecné východiská kalkulácie založené na vzťahu k aktivitám
- 7.3. Prednosti a obmedzenia metódy riadenia nákladov vo vzťahu k aktivitám
 - 7.3.1. Prednosti metódy riadenia nákladov vo vzťahu k aktivitám
 - 7.3.2. Obmedzenia metódy riadenia nákladov vo vzťahu k aktivitám
- 7.4. Využitie metódy riadenia nákladov vo vzťahu k čiastkovým aktivitám v praxi

8. KALKULAČNÝ SYSTÉM (ZN)

- 8.1. Využívanie kalkulácií v riadení
- 8.2. Prvky kalkulačného systému
 - 8.2.1. Prepočtová kalkulácia
 - 8.2.2. Plánová kalkulácia
 - 8.2.3. Operatívna kalkulácia
 - 8.2.4. Výsledná kalkulácia
 - 8.2.5. Kalkulácia ceny
- 8.3. Väzby kalkulačného systému
 - 8.3.1. Kalkulačný systém v užšom poňatí
 - 8.3.2. Kalkulačný systém v širšom poňatí

9. VPLYV CHARAKTERU PODNIKANIA NA VÝKONOVO ORIENTOvané ÚČTOVNÍCTVO (ZN)

- 9.1. Podmienky ovplyvňujúce zameranie výkonovo orientovaného účtovníctva
- 9.2. Metódy evidencie a kalkulácie nákladov
- 9.3. Všeobecné požiadavky na tvorbu výkonovo orientovaného účtovníctva

10. SYSTÉM PLÁNOV A ROZPOČTOV (KZ)

- 10.1. Pojmové vymedzenie
- 10.2. Základné otázky tvorby a využitia systému
- 10.3. Ciele systému plánov a rozpočtov
- 10.4. Časové dimenzie systému
 - 10.4.1. Základné charakteristiky dlhodobých rozpočtov
 - 10.4.2. Strategicky orientované manažérske účtovníctvo
- 10.5. Tvorba systému plánov firmy ako celku
 - 10.5.1. Rozpočtová výsledovka
 - 10.5.2. Rozpočtová súvaha
 - 10.5.3. Rozpočet peňažných tokov
 - 10.5.4. Vzájomný vzťah hodnotových a naturálnych kritérií
 - 10.5.5. Obsah hodnotových kritérií hlavného rozpočtu
- 10.6. Transformácia podnikových plánov a rozpočtov nižšej úrovne
- 10.7. Systém plánov a rozpočtov ako nástroj komunikácie a koordinácie
- 10.8. Využitie systému ako motivačného nástroja hmotnej zainteresovanosti
- 10.9. Formy rozpočtov
 - 10.9.1. Od pevných rozpočtov k variantným rozpočtom
 - 10.9.2. Od indexových rozpočtov k rozpočtovaniu s nulovým základom
 - 10.9.3. Od rozpočtov stanovených na pevne určené obdobie ku kľzavým rozpočtom
 - 10.9.4. Od univerzálnych vzťahových veličín k metódam založeným na vzťahu k dielčim aktivitám
 - 10.9.5. Od limitných rozpočtov k indikatívnym rozpočtom
- 10.10. Kontrola plnenia rozpočtov

11. RIADENIE REŽIJNÝCH NÁKLADOV

(ZN)

- 11.1. Vymedzenie problematiky
- 11.2. Rozpočet režijných nákladov
- 11.3. Štruktúra rozpočtu režijných nákladov
- 11.4. Metódy zostavovania rozpočtov režijných nákladov
 - 11.4.1. Prvotné údaje pre zostavenie rozpočtov
 - 11.4.2. Spôsob spracovania prvotných údajov
 - 11.4.3. Spôsob stanovenia nákladovej úlohy
- 11.5. Kontrola plnenia rozpočtu

12. ROZDIELOVÉ METÓDY RIADENIA HOSPODÁRNOSTI JEDNOTKOVÝCH NÁKLADOV

(ZN)

- 12.1. Úhrnné a rozdielové metódy riadenia hospodárnosti
- 12.2. Využitie rozdielových metód v operatívnom riadení hospodárnosti
- 12.3. Normová metóda riadenia hospodárnosti
 - 12.3.1. Operatívna kalkulácia a odchýlky od noriem
 - 12.3.2. Základná kalkulácia a zmeny noriem
 - 12.3.3. Využitie normovej metódy v praxi
 - 12.3.4. Zobrazenie informácií normovej metódy v účtovníctve

13. METÓDA ŠTANDARDNÝCH NÁKLADOV A VÝNOSOV

(KZ)

- 13.1. Vymedzenie problematiky
- 13.2. Zavedenie metódy štandardných nákladov
- 13.3. Stanovenie štandardov
- 13.4. Sledovanie skutočného priebehu a odchýlok hodnotenej činnosti od štandardu
- 13.5. Analýza odchýlok
- 13.6. Analýza odchýlok pri aplikácii metódy variable costing
 - 13.6.1. Odchýlky variabilných nákladov
 - 13.6.2. Odchýlky fixných nákladov
 - 13.6.3. Objemová odchýlka fixných nákladov pri analýze odchýlok na báze variable costing
- 13.7. Analýza odchýlok pri aplikácii metódy fixných nákladov
- 13.8. Odchýlka zo zmeny štruktúry vstupov
- 13.9. Odchýlky vznikajúce pri nehomogénnej produkcii
 - 13.9.1. Odchýlky zo zmeny sortimentu
 - 13.9.2. Odchýlky nákladov pri aplikácii metódy variable costing

14. ZODPOVEDNOSTNÉ ÚČTOVNÍCTVO A PREDPOKLADY JEHO FUNGOVANIA

(ZN)

- 14.1. Vymedzenie problematiky
- 14.2. Zodpovednostné účtovníctvo
- 14.3. Predpoklady účinného fungovania zodpovednostného účtovníctva
 - 14.3.1. Vymedzenie miery a oblastí právomoci a zodpovednosti
 - 14.3.2. Čiastkové kritériá právomoci a zodpovednosti
 - 14.3.3. Motivačná účinnosť
- 14.4. Štrukturálne otázky zodpovednostného riadenia
- 14.5. Organizačná štruktúra podniku
 - 14.5.1. Centralizácia a decentralizácia
 - 14.5.2. Faktory ovplyvňujúce mieru centralizácie a decentralizácie v zodpovednostnom riadení
- 14.6. Ekonomická štruktúra podniku
 - 14.6.1. Nákladovo riadené stredisko
 - 14.6.2. Ziskové stredisko
 - 14.6.3. Rentabilné stredisko
 - 14.6.4. Investičné stredisko
 - 14.6.5. Výnosové stredisko
 - 14.6.6. Výdavkové stredisko

15. RIADENIE ZODPOVEDNOSTNÝCH STREDÍSK

(ZN)

- 15.1. Vymedzenie problematiky
- 15.2. Centralizovaný prístup k zodpovednostnému riadeniu
 - 15.2.1. Právomoc a zodpovednosť podnikového vedenia
 - 15.2.2. Spôsob zadávania úloh strediskám a kontrola ich plnenia
 - 15.2.3. Hierarchia zodpovednostných stredísk
 - 15.2.4. Orientácia hodnotových nástrojov a kritérií
 - 15.2.5. Vzťah stredísk k podmienkam vonkajšieho okolia
 - 15.2.6. Využívané hodnotové kritériá a zainteresovanosť stredísk
 - 15.2.7. Ďalšie dôležité charakteristiky centralizovaného prístupu
- 15.3. Decentralizovaný prístup k zodpovednostnému riadeniu
 - 15.3.1. Právomoc a zodpovednosť podnikového vedenia
 - 15.3.2. Hierarchia zodpovednostných stredísk
 - 15.3.3. Orientácia hodnotových nástrojov a kritérií
 - 15.3.4. Vzťah stredísk k podmienkam vonkajšieho okolia
 - 15.3.5. Využívané hodnotové kritériá a zainteresovanosť stredísk
 - 15.3.6. Ďalšie dôležité charakteristiky decentralizovaného prístupu

16. VYUŽITIE HODNOTOVÝCH KRITÉRIÍ V RIADENÍ ZODPOVEDNOSTNÝCH STREDÍSK

(ZN)

- 16.1. Vymedzenie problematiky
- 16.2. Náklady zodpovednostných stredísk
 - 16.2.1. Zodpovednostný pohľad na náklady
 - 16.2.2. Zodpovednosť za náklady na vstupe a výstupe
- 16.3. Výnosy zodpovednostných stredísk
 - 16.3.1. Obsah vnútropodnikových cien
 - 16.3.2. Funkcie vnútropodnikových cien
 - 16.3.3. Teoretické východiská stanovenia vnútropodnikových cien
 - 16.3.4. Typy vnútropodnikových cien
- 16.4. Vnútropodnikový výsledok hospodárenia
- 16.5. Využitie hodnotových kritérií pre riadenie investičných stredísk
 - 16.5.1. Kritériá efektívnosti (výnosnosti) viazaného kapitálu
 - 16.5.2. Kritériá založené na ekonomickom poňatí zisku
 - 16.5.3. Vplyv kritérií na investičné rozhodovanie stredísk
- 16.6. Využitie peňažných tokov v zodpovednostnom riadení
 - 16.6.1. Predpoklady využitia peňažných tokov
 - 16.6.2. Vnútropodniková banka

17. ROZHODOVANIE NA EXISTUJÚCEJ KAPACITE

(KZ)

- 17.1. Vymedzenie problematiky
- 17.2. Typy rozhodovacích úloh
- 17.3. Všeobecné východiská a členenie úloh na kapacite
- 17.4. Riešenie úloh na kapacite
- 17.5. Vyjadrenie citlivosti v úlohách cvp
 - 17.5.1. Statická analýza citlivosti
 - 17.5.2. Dynamická analýza citlivosti
- 17.6. Predpoklady efektívneho riešenia úloh na existujúcej kapacite

18. ROZHODOVANIE O BUDÚCEJ KAPACITE

(ZN)

- 18.1. Všeobecné východiská a členenie rozhodovacích úloh o budúcej kapacite
- 18.2. Metódy riešenia úloh o budúcej kapacite
 - 18.2.1. Vplyv faktoru času
 - 18.2.2. Čistá súčasná hodnota
 - 18.2.3. Index rentability
 - 18.2.4. Vzťah čistej súčasnej hodnoty a indexu rentability
 - 18.2.5. Vnútorne výnosové percento
 - 18.2.6. Vzťah čistej súčasnej hodnoty a vnútorného výnosového percenta
 - 18.2.7. Doba návratnosti
 - 18.2.8. Nákladové kritériá
 - 18.2.9. Metóda priemerných ročných nákladov (pn)

- 18.2.10. Metóda diskontovaných (odúročených) nákladov (on)
- 18.3. Metódy založené na prepočte perpetuity
- 18.4. Faktory ovplyvňujúce výšku diskontnej sadzby
 - 18.4.1. Východisková úroveň diskontnej sadzby
 - 18.4.2. Vplyv rizika
 - 18.4.3. Vyjadrenie inflácie
 - 18.4.4. Vplyv zdanenia
- 18.5. Vyjadrenie prínosov investičných projektov
 - 18.5.1. Štruktúra investičných prínosov z hľadiska rizika a inflácie
- 18.6. Vzájomne sa vylučujúce projekty s rôznou dobou ekonomickej životnosti

19. INFORMÁCIE MANAŽÉRSKEHO ÚČTOVNÍCTVA PRE CENOVÉ ROZHODOVANIA (KZ)

- 19.1. Vymedzenie základných pojmov
 - 19.1.1. Vymedzenie „správnej“ ceny
 - 19.1.2. Cenová diferenciácia a diskriminácia
- 19.2. Vplyv konkurenčnej situácie a správanie na trhu na ceny
 - 19.2.1. Monopolný trh
 - 19.2.2. Oligopolný trh
 - 19.2.3. Monopolná konkurencia
- 19.3. Určenie ceny v závislosti na reakcii spotrebiteľa
 - 19.3.1. Dopytovo orientované metódy tvorby cien
 - 19.3.2. Empiricky určená cena
- 19.4. Nákladovo orientované metódy tvorby cien
- 19.5. Konkrétne príklady praktickej tvorby cien
 - 19.5.1. Relácie cien v skupine výkonov
 - 19.5.2. Cena doplnkových výkonov

20. STRATEGICKY ORIENTOvané MANAŽÉRSKE ÚČTOVNÍCTVO (ZN)

- 20.1. Príčiny rozvoja manažérskeho účtovníctva pre strategické riadenie
- 20.2. Kalkulácia cieľových nákladov a kalkulácia životného cyklu
 - 20.2.1. Metódy znižovania nákladov v predvýrobných etapách
 - 20.2.2. Obmedzenie kalkulácie cieľových nákladov
 - 20.2.3. Kalkulácia životného cyklu
- 20.3. Riadenie aktivít, činností a procesov
 - 20.3.1. Význam vymedzenia aktivít, činností a procesov pre riadenie nákladov
 - 20.3.2. Metóda „Just-in-time“ (jit)
 - 20.3.3. Hodnotové riadenie kvality
- 20.4. Strategické riadenie vnútropodnikových útvarov
 - 20.4.1. Hodnotová oblasť
 - 20.4.2. Oblasť vnútorných procesov
 - 20.4.3. Zamestnanecká oblasť

Použité skratky:

(PR) – očakáva sa všeobecná znalosť pojmov, prehľad o problematike a schopnosť využiť tieto vedomosti pre celkové ovládanie predmetného učiva

(ZN) – očakáva sa základná znalosť a schopnosť aplikovať poznatky na praktických príkladoch

(KZ) – očakáva sa komplexná a hlboká vedomosť vrátane schopnosti spracovať príklady a prípadové štúdie simulujúce prax.

Odporúčanie pre spracovanie skúškového zadania vrátane bodového bonusu

5 štruktúrovaných príkladov po 25 bodoch (účastník si vyberie 4 z nich), pričom jeden z nich vždy skúma nielen vedomosti daného učiva, ale aj schopnosť účastníka napísať správu, odporúčanie, zdôvodnenie výpočtu (vrátane formálnych náležitostí) 100 bodov

SKCú si vyhradzuje právo upraviť, príp. doplniť sylabus a odporúčanú literatúru.